

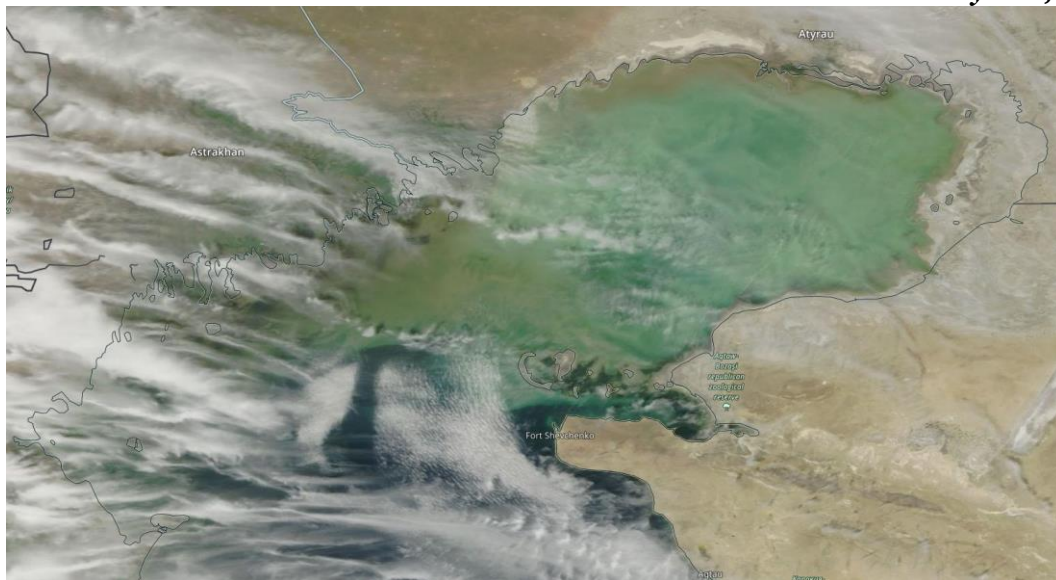

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ
ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ**

**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ**

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №22 БЮЛЛЕТЕНІ

2023 ж. 02 маусым, жұма

*1-сурет. 2023 ж. 29 мамыр ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NAGA/GSFC фотосуреті*

**2023 Ж. 01-06 МАУСЫМ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

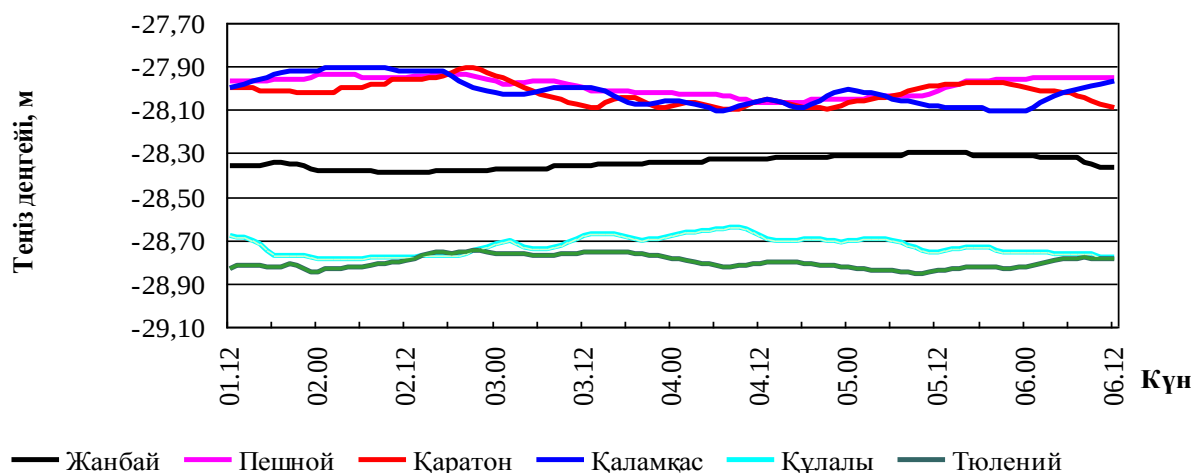
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

01-06 маусым аралығында теңіз деңгейінің минус 28,32м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 27,91м-ден минус 28,85м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной ауданында, Құлалы арал, Тюлений арал, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **15 см-ден аспайды.**

2-сурет. Солтүстік Каспийдегі теңіз деңгейінің болжамы

2023 Ж. 01-06 МАУСЫМ АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ ЖӘНЕ ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

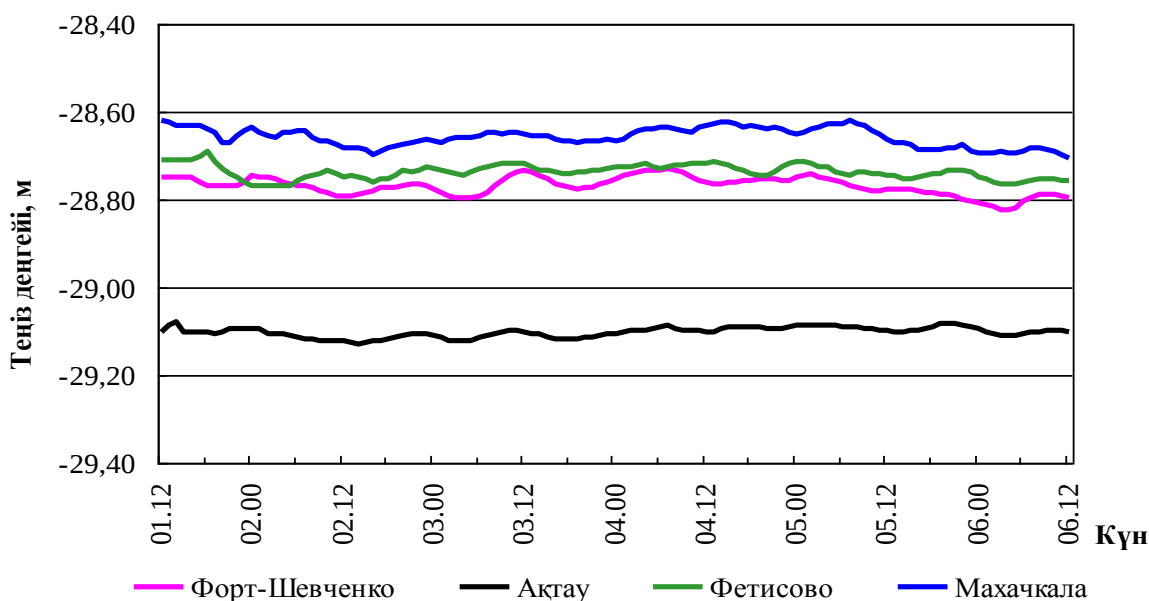
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

01-06 маусым аралығында теңіз деңгейінің минус 28,82м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,62м-ден минус 29,13м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы 9см-ден аспайды.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-30 (-28,30)	2023/06/05 08:00:00	-39 (-28,39)	2023/06/02 08:00:00	-34 (-28,34)
Пешной	7 (-27,93)	2023/06/02 19:00:00	-6 (-28,06)	2023/06/04 11:00:00	1 (-27,99)
Қаратон	9 (-27,91)	2023/06/02 20:00:00	-10 (-28,10)	2023/06/04 07:00:00	-2 (-28,02)
Қаламқас	9 (-27,91)	2023/06/02 01:00:00	-10 (-28,10)	2023/06/04 06:00:00	-2 (-28,02)
Құлалы	-64 (-28,64)	2023/06/04 08:00:00	-79 (-28,79)	2023/06/02 00:00:00	-73 (-28,73)
Тюлений	-75 (-28,75)	2023/06/02 20:00:00	-85 (-28,85)	2023/06/01 23:00:00	-80 (-28,80)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-73 (-28,73)	2023/06/03 12:00:00	-82 (-28,82)	2023/06/06 02:00:00	-77 (-28,77)
Ақтау	-108 (-29,08)	2023/06/01 14:00:00	-113 (-29,13)	2023/06/02 14:00:00	-110 (-29,10)
Фетисово	-69 (-28,69)	2023/06/01 18:00:00	-77 (-28,77)	2023/06/02 00:00:00	-74 (-28,74)
Махачкала	-62 (-28,62)	2023/06/01 12:00:00	-70 (-28,70)	2023/06/02 16:00:00	-66 (-28,66)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2023 ж. 25-31 мамыр АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,49м-ге, ең жоғарғы мәні - минус 27,67м-ге, ең төменгі мәні – минус 28,86м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 28,72м-ге, ең жоғарғы мәні-минус 28,53м-ге, ең төменгі мәні-минус 29,18м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мен үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар Каспий теңізі жағдайына «Қазгидромет» РМК жасаған Дат гидравликалық институтының MIKE 21 гидродинамикалық модулін қолдану арқылы алынған. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәліметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 050022, Алматы, Абай даңғ. 32, Тел.: 255-84-06

e-mail: kaspy@meteo.kz

Құрастырған: Васенина Е.И.

Тексерген: Васенина Е.И.

Қазақшаға аударған: Наурызбаева Ж.К.

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде

«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.